

РЕВМАТОЛОГІЧНІ «МАСКИ» ЗЛОЯКІСНИХ ПУХЛИН

Гуйда П.П.

Харківський національний медичний університет, Україна

При злоякісних пухлинах різної локалізації часто спостерігаються клініко-лабораторні прояви, характерні для багатьох ревматичних хвороб (РХ): системної склеродермії (ССД), системного червоного вовчака (СЧВ), ревматоїдного артрити (РА), дерматоміозиту/поліміозиту (ДМ/ПМ), синдрому Шегрена та інших. Ці клініко-лабораторні порушення обумовлені неспецифічними реакціями з боку різних органів і систем або ектопічною продукцією пухлиною біологічно активних речовин і складають паранеопластичний синдром (ПНС). Хронологічно по відношенню до появи локальних симптомів злоякісних пухлин ПНС може їм передувати (іноді за декілька років), виникати одночасно з ними та розвиватись уже після встановлення пухлинного процесу.

ПНС як ревматологічна «маска» може виникати при злоякісних пухлинах різної локалізації на різних етапах захворювання, проявляючись ознаками ураження кістково-суглобового та зв'язкового апарату, м'язів, судин і внутрішніх органів. В ревматології найбільш часто зустрічаються наступні клінічні форми ПНС: гіпертрофічна остеоартропатія, артрити (ревматоїдоподібний синдром), псевдосклеродермічний паранеопластичний синдром, вовчаково-подібний синдром, ДМ/ПМ, синдром Шегрена, анкілозуючий спондилоартрит, ревматична поліміалгія, вузловата еритема, хвороба Вебера-Крісчена, гіперкальціємічна артропатія.

Окрім розвитку ПНС, можливе поєднання злоякісних пухлин з розвитком різних РХ – РА, ССД, СЧВ, системних васкулітів, синдрому Шегрена та інших. В той же час на фоні РХ розвиваються злоякісні пухлини різної локалізації, ризик розвитку яких збільшується у випадку призначення і тривалого застосування імуносупресорів.

Діагностика ПНС і різних поєднань РХ із злоякісними пухлинами значно утруднена, особливо коли ознаки ПНС (лихоманка, ураження шкіри і суглобів та інші) і типові прояви РХ передують місцевій симптоматиці пухлини.

Таким чином, різноманітні ревматологічні «маски» злоякісних пухлин, а також поєднання злоякісних пухлин з розвитком РХ і утворення пухлин на фоні РХ часто зустрічаються в практиці лікаря-інтерніста, що необхідно урахувати при проведенні диференціальної діагностики, особливо в складних випадках.